

Formule/formula

El primer obstáculo del trabajo surge ante el concepto de **fórmula**: no pocos estudios tratan de ellas sin preocuparse de ofrecer primero una definición; en otros hay que deducirla del contexto, y falta armonía entre aquéllos que definen el término (Bretón, 1987)

Le **discours formulaire** est le contraire exact du discours libre. On distingue parfois une expression formulaire d'une construction formulaire, la première unique, la seconde désignant davantage une classe d'expressions (...). Une formule sémantique est un groupement d'idées stéréotypées exprimées par des séquences de mots qui peuvent être très différentes les unes des autres. (Reynhout, 2006)

The **formula** in the Homeric poems may be defined as a group of words which is regularly employed under the same metrical conditions to express a given essential idea. (Parry, 1930)

Formula

1 1 f. [LC] Forma establerta, prescrita, d'expressar alguna cosa. Pronunciar la fórmula ritual. Fórmules judicials.

1 2 f. [LC] Manera fixada o convinguda de com s'ha de fer o arranjar alguna cosa. Acomiadar amb la fórmula acostumada. Fer un depilatori segons tal fórmula.

1 3 f. [BB] Element formal que forma part del protocol, el text i l'escatocol d'un document.

Une **formule** désigne les phrases, propositions ou groupes de mots dont use le rédacteur d'un acte pour exprimer chacune des clauses ou chacun des éléments formels de cet acte selon les usages diplomatiques ou juridictionnels. (source: <http://www.cei.lmu.de/VID/VID.php>)

We see a reading activity reflected in these scribal variants which is **formula-dependent**, in that the variants observe metrical and alliterative constraints (...). Truly formulaic reading is no more consciously productive of variance than oral performance. (O'Brien O'Keefe, 1990)

**Appel à contributions: troisième colloque international interdisciplinaire
La formule au Moyen Âge
Perpignan (France). 19, 20 et 21 juin 2014.**

Pour sa troisième édition, le colloque bisannuel sur la formule (GRENDÉL – IDEA) aura lieu les 19, 20 et 21 juin 2014, sous l'égide de l'Université de Perpignan (CRHiSM, VECT- Mare Nostrum et l'Institut Des Méditerranées).

La manifestation se déroulera dans l'université même ainsi que dans d'autres hauts lieux du Moyen Âge catalan. Une demi-journée de découverte du patrimoine (Prieuré de Serrabone, Abbaye de Saint-Michel de Cuxa) et un concert médiéval ponctueront le programme.

Langues: français, anglais, espagnol, catalan.

Les propositions de communication (durée : 25 minutes) sont à soumettre pour le **15 novembre 2013** (Merci de préciser le domaine de recherche et de ne pas dépasser une feuille A4)

Les modes de pensée et de représentation médiévaux sont profondément marqués par l'usage de reprises et de régularités attendus et reconnaissables, qui sont sources de tensions productives entre expression individuelle et normes collectives, changement et continuité, création et convention. De façon très générale, toute formule se caractérise par un figement ou une régularité plus ou moins marqué laissant la place, en creux, à l'innovation. La définition de la formule se décline différemment en fonction de la discipline considérée, et le colloque sera l'occasion d'en établir les diverses acceptions et de s'interroger sur leur compatibilité éventuelle, ainsi que d'analyser l'effet pragmatique engendré par les répétitions formulaires, entre autres pistes de réflexion possibles.

Ce colloque, qui s'inscrit dans une logique internationale et interdisciplinaire, s'adresse aux médiévistes quels que soient leurs domaines de recherche:

- littérature (poésie, théorie orale-formulaire, tournures consacrées, topoi...)
- histoire de l'art (motifs, procédés de production, signatures artistiques...)
- histoire (médecine, cuisine, magie...)
- droit et diplomatique (études de serments, de testaments, de préambules de chartes...)
- codicologie (codex, colophons...)
- épigraphie (inscriptions funéraires, dédicatoires...)
- linguistique (politesse et interactions ritualisées, histoire de la langue, études de corpus de textes techniques ou savants...)
- musicologie (écriture et thèmes musicaux...)
- pratique et vie religieuses (prédications, liturgie...)

Conférenciers invités: Anne Brenon, Philip Daileader.

Envoi des propositions: carolinedebarrau@gmail.com (Caroline de Barrau, CRHiSM, UPVD).
Contact: o.p.simonin.03@cantab.net (Olivier Simonin, VECT – Mare Nostrum, UPVD).

Call for papers: third international interdisciplinary conference
Formulas in Medieval Culture
Perpignan (France), 19-21 June 2014.

The third biennial conference on formulas in medieval culture (GRENDÉL – IDEA), hosted by the University of Perpignan (CRHiSM, VECT-Mare Nostrum & Institut Des Méditerranées) will take place on June 19-21 2014. The event will be held at the university and other locations significant in medieval Catalan culture. The programme will include a half-day of visits to sites including the priory of Serrabone and the abbey of Saint-Michel de Cuxa, as well as a concert of medieval music.

Languages: English, French, Spanish, Catalan.

Proposals for 25-minute papers should be submitted by **15 November 2013**. Proposals should be no longer than one side of A4 and state the field of research under consideration.

Medieval modes of thinking and representation rely heavily on the anticipated reiteration of recognizable forms or devices, generating productive tensions between individual expression and collective norms, change and continuity, creation and convention. Such formulas could be broadly characterized as a more or less fixed or recurrent pattern that remains open to innovation. The definition of “formula” is apt to vary depending on the field of inquiry: goals for this conference include describing the diversity of meanings and uses for the term, observing whether they are potentially compatible, and accounting for the pragmatic effect produced by formulaic repetitions, among other possible approaches.

This international and interdisciplinary conference will be of interest to researchers working in Medieval Studies in a range of fields, including, but not limited to:

- literature (poetry, oral-formulaic theory, set phrases, *topoi*)
- art history (motifs, production devices, artistic signatures)
- history (medicine, cookery, magic)
- law and diplomacy (studies of oaths, wills, charter preambles)
- codicology (codices, colophons)
- epigraphy (funerary and dedicatory inscriptions)
- linguistics (politeness and ritualized interactions, historical linguistics, corpus studies focusing on technical or scholarly texts)
- musicology (musical themes and composition)
- religious life and practices (sermons, homilies, liturgy)

Plenary speakers: Anne Brenon, Philip Daileader.

Proposals should be sent to: carolinedebarrau@gmail.com (Caroline de Barrau, CRHiSM, UPVD).
Contact: o.p.simonin.03@cantab.net (Olivier Simonin, VECT – Mare Nostrum, UPVD).

Convocatoria: coloquio internacional interdisciplinario
La fórmula en la Edad Media
3a edición. Perpiñán. 19, 20 y 21 de junio de 2014.

La tercera edición del coloquio bienal sobre la fórmula (GRENDDEL-IDEA) tendrá lugar los 19, 20 y 21 de junio de 2014, bajo la égida de la Universidad de Perpiñán (CRHiSM, VECT-Mare Nostrum y Instituto de los Mediterráneos).

La coloquio se celebrará en la misma universidad así como en otros lugares emblemáticos de la Edad Media catalana. Acompañarán el programa (Una) media jornada de descubrimiento del patrimonio (Priorato de Serrabona, Abadía de Sant Miquel de Cuixà) y un concierto medieval (acompañarán el programa).

Lenguas: inglés, español, francés, catalan.

La fecha límite de presentación (no mas de hoja A4 - comunicaciones : duración: 25 minutos) de propuestas es el **15 de noviembre de 2013** (precisar, por favor, el ámbito de investigaciones)

Las maneras medievales de pensar y representar están profundamente marcadas por el uso de normas, esperados y reconocibles que constituyen fuentes de tensiones productivas entre expresión individual y normas colectivas, cambio y continuidad, creación y convención. En general, cualquier fórmula se caracteriza por algo fijo o una norma, más o menos marcado que deja paso, en negativo, a la innovación. Según la disciplina, la fórmula tiene una definición diferente; el coloquio permitirá, entre otros orientaciones, establecer sus diversas acepciones, indagar sus eventuales compatibilidades o analizar el efecto pragmático creado por las repeticiones de fórmulas.

Este coloquio internacional e interdisciplinario, está dirigido a los medievalistas de cualquier especialidad:

- literatura (poesía, teoría oral-formularia, giros consagrados, topoi...)
- historia del arte (motivos, procedimientos de producción, firmas artísticas...)
- historia (medicina, cocina, magia...)
- derecho y diplomática (estudios de juramentos, de testamentos, de preámbulos de cartas...)
- codicología (códices, colofones...)
- epigrafía (inscripciones funerarias, dedicatorias...)
- lingüística (cortesía y interacciones ritualizadas, historia de la lengua, estudios de corpus de textos técnicos o doctos...)
- musicología (escritura y temas musicales...)
- practica y vida religiosa (predicaciones, liturgia...)

Conferenciantes invitados: Anne Brenon, Philip Daileader.

Enviar las propuestas a: carolinedebarrau@gmail.com (Caroline de Barrau, CRHiSM, UPVD).

Contacto: o.p.simonin.03@cantab.net (Olivier Simonin, VECT – Mare Nostrum, UPVD).

Crida a contribucions: tercer col·loqui internacional interdisciplinari
La formula a l'edat mitjana
Perpinyà (França) 19, 20 i 21 de juny del 2014

Per a la seva tercera edició, el colloqui bisanual sobre la formula (GRENDDEL-IDEA) tindrà lloc els 19, 20 i 21 de juny del 2014 sota l'ègida de la universitat de Perpinyà (CRHiSM, VECT-Mare Nostrum i l'Institut de les mediterrànies).

L'acte es farà a la universitat mateixa i en altres llocs simbòlics de l'edat mitjana catalana. Una mitja jornada de descoberta del patrimoni (Priorat de Serrabona, abadia de Sant Miquel de Cuixa i un concert de música medieval tancaran el programa.

Idiomes : francès, anglès, castellà, català

Les propostes de comunicació (durada : 25 minuts) s'han de sotmetre abans del **15 de novembre del 2013** (gràcies per a definir el domini de recerca i per encaixar en un fullet A4)

Les modalitats medievals del pensament i de la representació es destaquen per l'ús de repeses i de regularitats esperats i reconeixibles que constitueixen fonts de tensions productives entre expressió individual i normes collectives, canvi i continuïtat, creació i convenció. En general, una formula es caracteritza per una fixació o una regularitat més o menys marcada que obre pas, en negatiu, a la innovació. La definició de la formula depèn de la disciplina considerada i el colloqui donarà l'oportunitat d'establir totes les seves accepcions, d'explorar les seves eventuais compatibilitats, i també d'analitzar l'efecte pragmàtic generat per les repeticions formulàries, entre altres possibilitats.

Aquest colloqui s'inscriu en una lògica internacional i interdisciplinària que interessa a tots els medievalistes siguin quins siguin els seus dominis de recerca.

- Literatura (poesia, teoria oral-formulària, gires consagrades, topoi...)
- Història de l'art (motius, procediments de producció, signatures artístiques...)
- Història (medicina, cuina, màgia...)
- Dret i diplomàtica (estudi de juraments, de preàmbuls de cartes...)
- Codicologia (còdex colofons)
- Epigrafia (inscripcions funerals, dedicatòries)
- Lingüística (cortesies i interaccions reutilitzades, història de la llengua, estudi de corpus de textos tècnics o doctes)
- Musicologia (escriptura i temes musicals)
- Història i pràctiques religioses (predicació, liturgia)

Conferenciants convidats : Anne Brenon, Philip Daileader

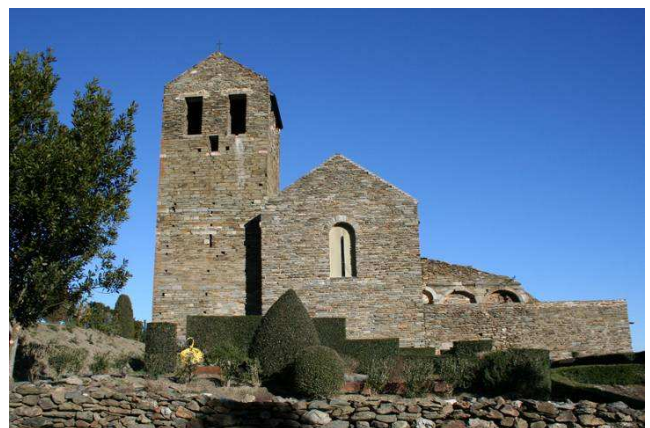
Tramesa de les propostes : carolinedebarrau@gmail.com (Caroline de Barrau, CRHiSM, UPVD).
Contacto: o.p.simonin.03@cantab.net (Olivier Simonin, VECT – Mare Nostrum, UPVD).

Ville de Perpignan

Abbaye Saint-Michel de Cuxà

Priuré de Serrabone